

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN KOLEKTİF ÖĞRETMEN YETERLİĞİ İLE
MESLEKİ MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN İLİŞKİSEL OLARAK İNCELENMESİ**
A RELATIONAL INVESTIGATION OF MUSIC TEACHERS' COLLECTIVE TEACHER
EFFICACY AND PROFESSIONAL MOTIVATION LEVELS

Gülce DENİZKURDU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi,
Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, gulcedenizkurdu@gmail.com,

<https://orcid.org/0000-0003-0370-5252>

Doç. Dr. Cevat EKER

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim
Ana Bilim Dalı, cevateker@gmail.com,

<https://orcid.org/0000-0003-4215-1854>

ÖZET

Bu araştırma, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyonları arasındaki ilişkiyi derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Bu temel amaca ek olarak, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyonlarının cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve eğitim durumu gibi demografik değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği de değerlendirilmiştir. Çalışma, betimsel nitelikli ilişkisel tarama ve nedensel karşılaştırma deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evreni, Ankara'nın Çankaya ilçesindeki devlet ve özel okullarda görev yapan ortaokul müzik öğretmenlerinden oluşmaktadır. Elverişli örneklem yöntemi ile belirlenen örneklem grubunda 120 öğretmene ulaşılmış ve veriler bu öğretmenlerden toplanmıştır. Veri toplama sürecinde "Kişisel Bilgiler Formu", "Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği" ve "Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği" kullanılarak öğretmenlerin mesleki yeterliği ve motivasyon düzeyleri değerlendirilmiştir. Veri analizinde frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma gibi tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Ayrıca dağılımın normalliğini test etmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Gruplar arasındaki farkları belirlemek için ise parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliklerinin genel olarak yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve eğitim durumu gibi değişkenlere göre kolektif öğretmen yeterliği düzeylerinde farklılıklar gözlemlenmiş, ancak mesleki kıdem kolektif öğretmen yeterliği üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Aynı şekilde, müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeyleri de yüksek olarak saptanmış; ancak bu düzeylerin cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Buna karşın, medeni durumun mesleki motivasyon üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Öğretmeni, Kolektif Öğretmen Yeterliği, Mesleki Motivasyon.

ABSTRACT

This research allows to control the distributions between collective teacher efficacy and motivations of music controls. In addition to this main purpose, it was also evaluated whether collective teacher efficacy and professional motivations related to music differed or not in terms of demographic variables such as gender, marital status, professional seniority and educational status. The study was carried out with descriptive relations, scanning and

causal comparison design. The universe of the research consists of secondary school music units serving in state and private schools in Çankaya district of Ankara. 120 teachers were reached in the groups recorded with suitable methods and data were collected from these parameters. The data collection process was evaluated with “Personal Information Form”, “Collective Teacher Efficacy Scale” and “Teacher Professional Motivation Scale”, functional competence and motivation degree in treatment. Descriptive statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation were used in data analysis. In addition, Kolmogorov-Smirnov test was performed in order to test the normality of the current situation. In order to determine the differences between the groups, the Mann-Whitney U test and Kruskal Wallis test, which are nonparametric tests, were used. The research results reveal that the collective teacher efficacy of music processes are generally at a high level. Differences were observed in the sections of collective teacher competencies according to variables such as gender, marital status, professional seniority and educational status, but no significant effect of professional seniority on collective teacher competence was stated. Similarly, the motivational intensity in music nutrition was also determined to be high; However, it is seen that this level does not show a significant change according to the variables of gender, professional seniority and educational status. On the other hand, it was determined that there was a significant effect on the motivation of civilization.

Keywords: Music Teacher, Collective Teacher Efficacy, Professional Motivation.

1. GİRİŞ

Müzik eğitimi, bireylerin sanata olan ilgilerini derinleştirmenin yanı sıra onların eleştirel düşünme becerilerini geliştirme ve kültürel çeşitliliği takdir etme yetilerini de güçlendiren kapsamlı bir süreçtir. Bu eğitim türü, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çok boyutlu etkiler yaratırken, aynı zamanda eğitimin niteliğinin ve verimliliğinin de belirleyici bir unsuru olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla, müzik eğitiminin başarısı yalnızca müfredatın içeriğiyle değil, bu içeriğin nasıl sunulduğuyla da doğrudan ilgilidir.

Bu bağlamda, müzik eğitiminin etkili olabilmesi, öğretmenlerin sahip oldukları yeterliliklerin niteliği ve bu yeterlilikleri uygulamada ne kadar başarılı olduklarıyla da doğrudan bağlantılıdır. Öğretmenlerin, öğrenciler üzerinde olumlu etkiler yaratabilme potansiyelleri, onların kolektif yeterlilik inançları ile yakından ilişkilidir. Kolektif öğretmen yeterlikleri, bir okul ortamındaki eğitimcilerin, tüm öğrenciler için olumlu sonuçlar üretmek üzere gerekli temel önlemleri etkili bir şekilde yönlendirme ve düzenleme yeteneklerine ilişkin inançlarıyla ilgilidir. Bu yeterlilik, öğretmenlerin bireysel performanslarını ve ortak hedeflere ulaşmak için uyumlu bir birim olarak işbirliği yapma yeteneklerini kapsamaktadır (Kırıştı, 2017). Mesleki motivasyon ise öğretmenlerin mesleklerine harcadıkları çabanın boyutunu ve adanmışlık derecesini belirler (Kuzgun ve Bacanlı, 2005).

Müzik eğitiminin etkisi müzik becerilerinin geliştirilmesinin ötesine uzanır; bireylerin duygusal ve sosyal gelişiminde de önemli bir rol oynamaktadır (Uçan, 1996). Sonuç olarak, eğitim yolculuğunda ulaşılan başarı, müzik öğretmenlerinin sarsılmaz motivasyonu ve kolektif uzmanlığından büyük ölçüde etkilenmektedir. Güçlü bir motivasyona sahip olmak, öğretmenlerin öğrencileriyle daha iyi bağlantılar kurmasını ve yenilikçi ve ilgi çekici öğretim teknikleri kullanmasını sağlamaktadır (Düren, 2000). Kolektif yeterlik duygusunu teşvik ederek, öğretmenler uyumlu bir şekilde işbirliği yapabilmekte, bu da daha üretken ve akıcı bir eğitim ortamına yol açabilmektedir.

Müzik öğretmenlerinin kolektif yeterlik algısı ve mesleki motivasyon düzeylerinin desteklenmesi, eğitimin kalıcı ve verimli hale gelmesi için önemlidir. Örneğin, müzik öğretmenlerine yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimler, onların alandaki gelişmeleri takip etmelerine ve bu gelişmeleri derslerine entegre etmelerine olanak tanır. Öğretmenlerin

meslektaşlarıyla güçlü bir etkileşim içinde olmaları, onların kendi bilgi birikimlerini güncellemelerine ve eğitimde karşılaştıkları zorluklara karşı destek almalarına katkı sağlar. Böylece, mesleki anlamda güçlü bir kolektif yeterlik algısına ve yüksek bir motivasyona sahip olan öğretmenler, daha etkili ve verimli bir eğitim ortamı yaratabilirler. Eğitim kurumlarının, müzik öğretmenlerinin kolektif yeterlik ve motivasyon düzeylerini destekleyici adımlar atması, öğretmenlerin mesleki tatminini artırmada kilit bir rol oynar (Erdoğan ve Dönmez, 2015). Bu okul yöneticilerinin öğretmenlerin çalışmalarını destekleyici bir rol üstlenmesi ve onların mesleki gelişimlerine yönelik projeleri teşvik etmesi, öğretmenlerin mesleklerine olan bağlılıklarını güçlendirebilir. Bu bağlamda, güçlü bir kolektif yeterlik ve yüksek motivasyon, öğretmenlerin eğitim süreçlerine olan katkılarını artırarak öğrencilerin sanatsal gelişimini desteklemektedir.

Bu çalışma, müzik öğretmenlerinin kolektif yeterliği ile mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek, eğitimde bu iki temel unsurun etkileşimini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmanın bulgularının, eğitim politikalarının geliştirilmesinde, müzik öğretmenlerinin mesleki gelişimlerinin desteklenmesinde ve genel olarak müzik eğitiminin kalitesinin artırılmasında yol gösterici olması beklenmektedir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin kolektif yeterliği ve motivasyon düzeylerini geliştirmeye yönelik stratejiler oluşturulmasına katkı sağlayarak, bu alanda yapılacak yeni araştırmalara ışık tutmayı hedeflemektedir.

1.1. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Eğitimin temel taşı olan öğretmen, gelecek nesillerin yetişmesinde belirleyici bir rol oynar. Öğretmenlerin mesleki alan bilgisi, tutumları ve becerileri, okulun etkinliğinde ve öğrencilerin başarısında önemli bir yer tutar. Okul ortamında öğretmenler, birbirleriyle sürekli etkileşim halinde çalışırlar ve bu iş birliği, öğretmenlerin kolektif yeterlik algılarını güçlendiren bir unsurdur. Kolektif yeterlik, öğretmenlerin bireysel başarılarının ötesinde, grup olarak başarıya ulaşma kapasitesine olan inançlarını ifade eder. Bu yeterlik algısı yüksek olan öğretmen gruplarında, zorlu görevler ve sorumluluklar karşısında pes etmeme eğilimi artar ve başarıya olan inanç güçlenir.

Branş derslerinde, müzik öğretmenlerinin öğrencilerinden beklenen kazanımlara ulaşmalarında, meslektaşları ile ortak paydada buluşmaları, kolektif öğretmen yeterlik algılarını da kuvvetlendirecektir. Müzik öğretmenlerinin mesleki alan bilgileri, kişilik özellikleri, çevre ile ilişkileri, meslektaşları ile etkileşimleri ve toplumun müzik eğitimine bakış açısı, öğretmenlerin mesleki motivasyonları üzerinde etkili olmuştur. Yüksek motivasyona sahip bir öğretmen, öğrencisinin motivasyonunu artırır; eğitimin uygulamalarını ve etkinliklerini içselleştirir ve uygulamaya istekli olur. Buna karşılık, motivasyonu zayıf olan bir öğretmen mesleki doyuma ulaşmada zorluk yaşar ve bu da kaygı ve stres düzeyinin yükselmesine yol açar. Dolayısıyla, mesleki motivasyon ile kolektif öğretmen yeterliği birbirini karşılıklı olarak etkileyen unsurlardır. Bu noktada, okul yöneticilerinin öğretmenlerin çalışmalarını desteklemesi ve onlara rehberlik etmesi, okulun genel etkililiğini olumlu yönde arttıracaktır. Bu çalışmanın önemi, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek, bu iki önemli kavram arasındaki dinamiği açığa çıkarmak ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktır. Bu önem doğrultusunda araştırmanın amacı, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyonlarını ilişkisel olarak incelemektir. Araştırmada belirlenen amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ne düzeydedir?
2. Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?

3. Müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyonları ne düzeydedir?
4. Müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeyleri cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyon düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişki tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlişki tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi inceleyerek bu ilişkinin var olup olmadığını ve varsa ne derece güçlü olduğunu belirlemeyi amaçlayan bir araştırma desendir (Karasar, 2020). Araştırmada, müzik öğretmenlerinin kolektif yeterlik algıları ile mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin yanı sıra, bu iki değişkenin cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve eğitim durumu gibi çeşitli demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir. Bu kapsamda, araştırmanın belirli bir bölümünde, değişkenlerin demografik özellikler doğrultusunda nasıl değiştiği sorgulanmaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında Ankara İli Çankaya İlçesinde devlet okulunda ve özel okullarda ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma verileri elverişli örneklem yöntemiyle toplam 120 öğretmenin katılımı ile veriler toplanmıştır. Lakin verilerin kontrolleri yapılırken bir katılımcının yanıtlarının büyük oranda eksik olduğu görülmüş ve çalışma kapsamından çıkartılmıştır. Bu sayede 119 öğretmen çalışmamız için uygun bulunmuş ve işleme tabi tutulmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri “Kişisel Bilgiler Formu”, “Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği” ve “Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği” ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgiler Formu: Ölçme araçlarında, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem, eğitim durumu ve eğitim kademesi durumunu belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan bir formdur.

Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği: Araştırmada müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterlik düzeylerini belirlemek için, araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmenlerin kolektif yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen Kolektif öğretmen yeterliği Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, Tschannen-Moran ve Bar (2004) tarafından geliştirilmiş, Erdoğan ve Dönmez (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları araştırmacılar tarafından yapılan ölçek toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçek öğrenci disiplinine yönelik kolektif yeterlik (3, 4, 7, 8, 10, 12) ve öğretim stratejilerine yönelik kolektif yeterlik (1, 2, 5, 6, 9, 11) biçiminde 2 faktörden oluşmaktadır. Güvenirlik çalışmaları kapsamında Cronbach's Alpha ve Spearman Brown katsayısı hesaplanıp, test tekrar test tekniği kullanıldığı belirtilmektedir. Ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısının 0,85 ile 0,88 arasında, Spearman Brown katsayısının 0,82 ile 0,90 arasında değiştiği belirtilmektedir. Ölçek 5'li likerttir. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin katılım düzeylerinin belirlemesi amacıyla ölçekte yer alan maddeler tamamen 5, çok 4, orta düzeyde 3, az 2, hiç 1 olarak puanlanmıştır. Kolektif Öğretmen Yeterliği ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach's Alpha değeri 0,88, bu araştırmada yapılan çalışmalar sonucunda

tekrar hesaplanmış, öğretim stratejilerine yönelik algıları ve öğrenci disiplinine yönelik algıları alt boyutlarında 0,79, ölçek genelinde ise 0,87 olarak bulunmuştur.

Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği: Öğretmenlerin mesleki motivasyonu Karabağ Köse, Karataş, Küçükçene ve Taş'ın (2021) geliştirmiş olduğu "Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği" kullanılarak ölçülmüştür. 25 maddeden oluşan bu ölçekte ters madde bulunmamakla birlikte; fiziki imkânlar alt boyutunu 1., 2., 3., 4., 15. ve 16. maddeler; okul içi faktörler alt boyutunu 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. ve 14. ; okul dışı faktörler 17., 18., 19., 20. ve 21. ile mesleki gelişim ve saygınlık alt boyutunu 22., 23., 24. ve 25. maddeler meydana getirmektedir. Ölçekteki ifadeler 5'li likert tipine uygun şekilde hazırlanmıştır ve "Çok olumsuz-Çok olumlu" biçiminde puanlanmaktadır. Ölçekten alınan toplam puan 25-125 değişebilmektedir. Ölçeğin geliştirildiği araştırmacılar tarafından Cronbach's alpha iç tutarlık kat sayıları fiziki imkanlar 0,78; okul içi faktörler 0,90; okul dışı faktörler 0,81; mesleki gelişim ve saygınlık alt boyutunda ise 0,76 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, insan araştırmaları etik kurulu, etik kurulu tarafından 04 Nisan 2024 tarih ve 602 protokol numarasıyla uygun bulunmuştur. Araştırmaya ait veriler Mayıs 2024 ile Haziran 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmacı tarafından çalışma grubunda yer alan ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenlerine araştırmanın amacına yönelik bilgilendirme yapılmış google forms üzerinden hazırlanan ölçekler gönderilmiş ve müzik öğretmenlerinden yanıtlamaları istenmiştir. Katılımcılardan elde edilen 120 veri içerisinde istatistiksel analize uygun 119 veriye ulaşılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler SPSS 26.00 paket programıyla analiz edilmiştir. Tanımlayıcı kategorik değişkenler için frekans (n) ve yüzde (%) dağılımları, sürekli değişkenler için ortalama, standart sapmaları ve standart hataları hesaplamaları yapılmıştır. Parametrik test varsayımları sağlandığında iki grup arasındaki farkın karşılaştırılmasında Bağımsız Örneklem T-Testi ve ikiden fazla grup arasındaki farkın karşılaştırılmasında Anova analizi kullanılmıştır. Sağlanmadığında ise iki grup arasındaki farkın karşılaştırılmasında Mann-Whitney U Testi ve ikiden fazla grup arasındaki farkın karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır. İstatistiksel test sonuçlarında anlamlılık düzeyi $p \leq 0,05$ ve güvenilirlik düzeyi 0.95 olarak kabul edilip yorumlanmıştır.

Tablo 1. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Normallik Analizi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	$\bar{X}$	Çarpıklık	Basıklık	Kolmogorov-Smirnov
Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	21,88	-1,00	4,86	0,00
Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	21,31	0,51	0,92	0,00
Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	43,19	-0,20	3,02	0,00
Fiziksel İmkanlar Alt Boyutu	20,37	-0,03	1,24	0,00
Okul İçi Faktörler	37,12	-0,49	1,57	0,03
Okul Dışı Faktörler	17,05	-4,46	-0,35	0,00
Mesleki Gelişim ve Saygınlık	15,16	-1,22	2,39	0,00
Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	89,73	-0,51	1,55	0,01

Genel olarak, çalışmada kullanılan tüm ölçek ve alt boyutların Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları 0,05'ten küçük çıkmış, dolayısıyla bu ölçeklerin ve alt boyutların normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Bu durum, analizlerde parametrik olmayan testlerin

tercih edilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu sebeple, çalışmada iki grup arasındaki farkın karşılaştırılmasında Mann-Whitney U Testi ve ikiden fazla grup arasındaki farkın karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır.

Tablo 2. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Güvenirlik Analizi

Ölçekler ve Alt Boyutlar	İfade Sayısı	Cronbach Alpha
Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	6	0,85
Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	6	0,80
Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	12	0,89
Fiziksel İmkanlar Alt Boyutu	6	0,88
Okul İçi Faktörler	10	0,87
Okul Dışı Faktörler	5	0,82
Mesleki Gelişim ve Saygınlık	4	0,78
Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	25	0,92

Tablo 2, çalışmada kullanılan ölçeklerin ve alt boyutların güvenirlilik analizine dair bulguları sunmaktadır. Bu analizde, her bir ölçek ve alt boyut için ifade sayısı ve Cronbach's Alpha katsayısı verilmiştir. Cronbach's Alpha katsayısı, bir ölçeğin iç tutarlılığını ve güvenirliliğini değerlendirmek için yaygın olarak kullanılan bir istatistiksel ölçüttür. Genel olarak, 0,70'in üzerinde olan Alpha katsayıları, ölçeğin yüksek güvenirliliğe sahip olduğunu gösterir.

Genel olarak, çalışmada kullanılan tüm ölçeklerin ve alt boyutların yüksek güvenirlilik düzeylerine sahip olduğu görülmektedir. Bu, araştırmanın bulgularının güvenirliliği ve geçerliliği açısından önemli bir bulgu olup, elde edilen verilerin tutarlılığına ve doğruluğuna olan güveni artırmaktadır. Yüksek Cronbach's Alpha değerleri, kullanılan ölçeklerin müzik öğretmenlerinin kolektif yeterliklerini, fiziki imkanlarını, okul içi ve dışı faktörlerini, mesleki gelişim ve saygınlıklarını ve mesleki motivasyonlarını etkili bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

3. BULGULAR

3.1. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliğine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ne düzeydedir?" şeklinde ifade edilmiştir. Bu soruya bağlı olarak elde edilen sonuçlar tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliğine İlişkin Bulgular

Ölçekler ve Alt Boyutlar	$\bar{X}$	Ss.	En düşük puan	En yüksek puan
Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	21,88	3,25	6	30
Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	21,31	2,91	13	30
Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	43,19	5,69	19	60

Tablo 3'te öğretim stratejisine yönelik kolektif yeterlik alt boyutunda öğretmenlerin puan ortalaması 21,88 ve standart sapması 3,25 olarak hesaplanmış; puanlar 6 ile 30 arasında değişmiştir. Bu sonuçlar, genel olarak öğretmenlerin bu alandaki yeterliklerinin yüksek

olduğunu ancak bireysel farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. Öğrenci disiplinine yönelik kolektif yeterlik alt boyutunda ise ortalama 21,31, standart sapma 2,91 olarak belirlenmiş, puanlar 13 ile 30 arasında değişmiştir. Bu bulgular, disiplin alanında da yüksek yeterlik düzeyini, ancak öğretmenler arası farklılıkları işaret etmektedir. Genel kolektif öğretmen yeterliği ölçeğinde ise ortalama 43,19, standart sapma 5,69 olup, puanlar 19 ile 60 arasında değişmiştir. Bu bulgular, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği genel olarak yüksek bulunmuş ancak öğretmenler arasında farklılıklar gözlenmiştir.

3.2. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliğinin Sosyo-demografik Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi, “Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği cinsiyet,medeni durum,mesleki kıdem,eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?” şeklinde belirtilmiştir. Bu soruya bağlı olarak müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliğinin Cinsiyete Göre Farklılaşması

Cinsiyet	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	U	Z	p
Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	Kadın	64	61,41	1670,0	-0,484	0,629
	Erkek	55	58,36			
Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	Kadın	64	68,95	1187,0	-3,080	0,002
	Erkek	55	49,58			
Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	Kadın	64	65,46	1410,5	-1,869	0,062
	Erkek	55	53,65			

*p<0,05

Tablo 4’te müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektedir. Öğretim stratejisine yönelik kolektif yeterlik alt boyutunda, kadın öğretmenlerin ortalama sıralaması 61,41, erkeklerin ise 58,36 olarak bulunmuş; ancak bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0,05$). Öğrenci disiplinine yönelik kolektif yeterlik alt boyutunda ise kadın öğretmenlerin ortalama sıralaması 68,95, erkeklerin ise 49,58’dir ve bu farklılık anlamlıdır ($p < 0,05$), yani kadın öğretmenlerin bu alanda daha yüksek yeterlik seviyesine sahip olduğu görülmüştür. Genel kolektif öğretmen yeterliği ölçeğinde de kadınların ortalaması erkeklerden yüksek olsa da (65,46 ve 53,65), bu fark anlamlı düzeyde bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin medeni duruma göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliğinin Medeni Duruma Göre Farklılaşması

Medeni Durum	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	U	Z	p
Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	Bekâr	56	56,23	1553,0	-1,133	0,257
	Evli	63	63,35			
Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	Bekâr	56	51,10	1265,5	-2,676	0,007
	Evli	63	67,91			
Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	Bekâr	56	52,31	1333,5	-2,300	0,021
	Evli	63	66,83			

*p<0,05

Tablo 5’ te müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektedir. Öğretim stratejisine yönelik kolektif yeterlik alt boyutunda, bekâr öğretmenlerin ortalama sıralaması 56,23, evli öğretmenlerin ise 63,35 olarak bulunmuş; ancak bu fark anlamlı değildir ($p > 0,05$). Öğrenci disiplinine yönelik yeterlikte ise bekâr öğretmenlerin ortalaması 51,10, evli öğretmenlerin 67,91 olup, bu farklılık anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Evli öğretmenler bu alanda daha yüksek yeterlik algısına sahiptir. Genel kolektif öğretmen yeterliği ölçeğinde de evli öğretmenler (66,83) bekar öğretmenlere (52,31) göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olup, bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0,05$).

Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin mesleki kıdeme göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliğinin Mesleki Kıdeme Göre Farklılaşması.

Mesleki Kıdem	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	H	p
Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	0-5 yıl	7	47,86	5,223	0,265
	6-10 yıl	24	60,56		
	11-15 yıl	37	62,82		
	16-20 yıl	26	49,88		
	21 yıl ve üzeri	25	69,20		
Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	0-5 yıl	7	47,50	2,798	0,592
	6-10 yıl	24	64,56		
	11-15 yıl	37	62,36		
	16-20 yıl	26	53,02		
	21 yıl ve üzeri	25	62,88		
Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	0-5 yıl	7	46,57	4,452	0,348
	6-10 yıl	24	63,83		
	11-15 yıl	37	61,09		
	16-20 yıl	26	51,04		
	21 yıl ve üzeri	25	67,78		

*p<0,05

Tablo 6’da, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin mesleki kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektedir. Öğretim stratejisi, öğrenci disiplini ve genel kolektif öğretmen yeterliği alt boyutlarında kıdem arttıkça genellikle yeterlik algısının arttığı görülmekte, ancak bu durum her kıdem grubunda sürekli bir artış göstermemektedir. Örneğin, 16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerde yeterlik algısı düşük seviyede gözlemlenirken, 21 yıl ve üzeri deneyime sahip olanlarda bu algı en yüksek seviyededir. Bu dalgalanmalar mesleki deneyimin yeterlik algısı üzerinde farklı dinamikler yaratabileceğini düşündürse de, Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre ($p > 0,05$) kıdem grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç, mesleki kıdem kolektif öğretmen yeterlikleri üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin eğitim durumuna göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliğinin Eğitim Durumuna Göre Farklılaşması

Eğitim Durumu	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	U	Z	p
Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	Lisans	72	57,37	1502,5	-1,039	0,299
	Lisansüstü	47	64,03			
Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	Lisans	72	58,78	1604,0	-0,482	0,630
	Lisansüstü	47	61,87			
Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	Lisans	72	57,76	1530,5	-0,881	0,378
	Lisansüstü	47	63,44			

*p<0,05

Tablo 7’ de müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliğinin eğitim durumuna (lisans ve lisansüstü) göre farklılaşmasını incelemektedir. Öğretim stratejisi, öğrenci disiplini ve genel kolektif öğretmen yeterliği açısından, lisans eğitimine sahip öğretmenler ile lisansüstü eğitim almış öğretmenler arasında ortalama sıralama farklılıkları görülse de, Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre (p>0,05) bu farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu durum, eğitim düzeyinin (lisans veya lisansüstü) öğretmenlerin kolektif yeterlik algıları üzerinde belirgin bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

3.3. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyonları ne düzeydedir?” şeklinde belirtilmiştir. Bu amaçla, müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre nasıl farklılık gösterdiği ve bu düzeylerin öğretmenlerin mesleki performans ve memnuniyetleri üzerindeki etkilerine ilişkin analiz sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular

Ölçekler ve Alt Boyutlar	Ortalama	Ss.	Min.	Maks.
Fiziksel İmkanlar Alt Boyutu	20,3782	4,18	6	30
Okul İçi Faktörler	37,1261	5,67	15	50
Okul Dışı Faktörler	17,0588	4,10	5	25
Mesleki Gelişim ve Saygınlık	15,1681	2,87	5	20
Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	89,7311	13,73	44	125

*p<0,05

Tablo 8’de müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeyleri dört ana alt boyutta incelenmiştir: fiziksel imkanlar, okul içi ve dışı faktörler ile mesleki gelişim ve saygınlık. Ortalama puanlara göre, en yüksek motivasyon kaynağı okul içi faktörlerdir ($\bar{X} = 37,13$), ardından fiziksel imkanlar ($\bar{X} = 20,38$), okul dışı faktörler ($\bar{X} = 17,06$) ve mesleki gelişim ve saygınlık ($\bar{X} = 15,17$) gelmektedir. Genel mesleki motivasyon puanı ortalamasının üzerindedir ($\bar{X} = 89,73$), bu da müzik öğretmenlerinin mesleklerine karşı yüksek bir motivasyona sahip olduğunu göstermektedir.

3.4. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Motivasyon Düzeylerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi, “Müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeyleri cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre

farklılaşmakta mıdır?" şeklinde belirtilmiştir. Bu doğrultuda, müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Motivasyon Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılaşması

Eğitim Durumu	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	U	Z	p
Fiziksel İmkanlar Alt Boyutu	Kadın	64	61,97	1634,0	-0,674	0,500
	Erkek	55	57,71			
Okul İçi Faktörler Alt Boyutu	Kadın	64	61,37	1672,5	-0,467	0,640
	Erkek	55	58,41			
Okul Dışı Faktörler Alt Boyutu	Kadın	64	57,02	1569,5	-1,019	0,308
	Erkek	55	63,46			
Mesleki Gelişim ve Saygınlık Alt Boyutu	Kadın	64	57,13	1576,0	-0,989	0,323
	Erkek	55	63,35			
Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	Kadın	64	60,50	1728,0	-0,171	0,864
	Erkek	55	59,42			

*p<0,05

Tablo 9'da müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Kadın ve erkek öğretmenlerin fiziksel imkanlar, okul içi ve dışı faktörler, mesleki gelişim ve saygınlık ile genel mesleki motivasyon düzeyleri karşılaştırıldığında, her bir alt boyutta ortalama sıralama puanları arasında ve anlamlılık düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bu durum, cinsiyetin müzik öğretmenlerinin motivasyon düzeyleri üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin medeni durum değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Motivasyon Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Farklılaşması

Medeni Durum	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	U	Z	p
Fiziksel İmkanlar Alt Boyutu	Bekâr	56	57,44	1620,5	-0,767	0,443
	Evli	63	62,28			
Okul İçi Faktörler Alt Boyutu	Bekâr	56	61,32	1690,0	-0,395	0,693
	Evli	63	58,83			
Okul Dışı Faktörler Alt Boyutu	Bekâr	56	67,66	1335,0	-2,292	0,022
	Evli	63	53,19			
Mesleki Gelişim ve Saygınlık Alt Boyutu	Bekâr	56	62,80	1607,0	-0,843	0,399
	Evli	63	57,51			
Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	Bekâr	56	63,06	1592,5	-0,914	0,361
	Evli	63	57,28			

*p<0,05

Tablo 10'da, müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin medeni durumlarına göre genel olarak farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Fiziksel imkanlar, okul içi faktörler, mesleki gelişim ve saygınlık ile genel mesleki motivasyon ölçeğinde bekar

ve evli öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Ancak, okul dışı faktörler alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir; bekar öğretmenler ($\bar{X} = 67,66$) bu boyutta evli öğretmenlere ($\bar{X} = 53,19$) kıyasla daha yüksek motivasyon düzeyine sahip olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$).

Müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Motivasyon Düzeylerinin Mesleki Kıdeme Göre Farklılaşması

Mesleki Kıdem	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	H	p
Fiziksel İmkanlar Alt Boyutu	0-5 yıl	7	69,07	1,796	0,773
	6-10 yıl	24	60,77		
	11-15 yıl	37	63,73		
	16-20 yıl	26	54,58		
	21 yıl ve üzeri	25	56,84		
Okul İçi Faktörler Alt Boyutu	0-5 yıl	7	47,93	2,951	0,566
	6-10 yıl	24	64,60		
	11-15 yıl	37	64,66		
	16-20 yıl	26	58,83		
	21 yıl ve üzeri	25	53,28		
Okul Dışı Faktörler Alt Boyutu	0-5 yıl	7	54,14	1,149	0,886
	6-10 yıl	24	63,73		
	11-15 yıl	37	58,68		
	16-20 yıl	26	63,69		
	21 yıl ve üzeri	25	56,18		
Mesleki Gelişim ve Saygınlık Alt Boyutu	0-5 yıl	7	48,71	4,380	0,357
	6-10 yıl	24	65,27		
	11-15 yıl	37	61,11		
	16-20 yıl	26	66,23		
	21 yıl ve üzeri	25	49,98		
Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	0-5 yıl	7	52,93	2,275	0,685
	6-10 yıl	24	66,02		
	11-15 yıl	37	62,20		
	16-20 yıl	26	60,15		
	21 yıl ve üzeri	25	52,78		

* $p < 0,05$

Tablo 11’de müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin mesleki kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı, fiziksel imkanlar, okul içi ve okul dışı faktörler, mesleki gelişim ve saygınlık alt boyutları ve genel mesleki motivasyon ölçeği üzerinden incelenmiştir. Analiz sonucunda, mesleki kıdem gruplarına göre (0-5 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl, 16-20 yıl, 21 yıl ve üzeri) tüm alt boyutlarda ve genel mesleki motivasyon ölçeğinde ortalama sıralama puanlarında bazı farklılıklar gözlemlenmiştir; ancak Kruskal-Wallis H testi sonuçları, bu farklılıkların anlamlı düzeyde olmadığını göstermektedir ($p > 0,05$).

Fiziksel imkanlar, okul içi ve okul dışı faktörler, mesleki gelişim ve saygınlık alt boyutları ile genel mesleki motivasyon ölçeğinde mesleki kıdem etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir. Bu bulgular, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre

motivasyon düzeylerinin farklılaşmadığını ve mesleki kıdemın öğretmenlerin motivasyonunu etkileyen bir faktör olmadığını göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Motivasyon Düzeylerinin Eğitim Durumuna Göre Farklılaşması

Eğitim Durumu	Gruplar	n	Ortalama Sıralama	U	Z	p
Fiziksel İmkânlar Alt Boyutu	Lisans	72	59,69	1670,0	-0,120	0,904
	Lisansüstü	47	60,47			
Okul İçi Faktörler Alt Boyutu	Lisans	72	61,27	1600,5	-0,498	0,618
	Lisansüstü	47	58,05			
Okul Dışı Faktörler Alt Boyutu	Lisans	72	59,29	1641,0	-0,278	0,781
	Lisansüstü	47	61,09			
Mesleki Gelişim ve Saygınlık Alt Boyutu	Lisans	72	60,36	1666,0	-0,143	0,887
	Lisansüstü	47	59,45			
Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	Lisans	72	60,65	1645,0	-0,256	0,798
	Lisansüstü	47	59,00			

*p<0,05

Tablo 12’de müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon düzeylerinin eğitim durumuna göre (lisans ve lisansüstü) farklılaşıp farklılaşmadığı, fiziksel imkanlar, okul içi ve okul dışı faktörler, mesleki gelişim ve saygınlık alt boyutları ile genel mesleki motivasyon ölçeği üzerinden incelenmiştir. Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, tüm alt boyutlarda ve genel mesleki motivasyon ölçeğinde lisans ve lisansüstü eğitim seviyesine sahip öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bu bulgular, öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin eğitim durumuna bağlı olarak değişmediğini ve eğitim seviyesinin motivasyon üzerinde etkili bir faktör olmadığını göstermektedir.

3.5. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliği İle Mesleki Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? şeklinde belirtilmiştir. Bu amaçla, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyon düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını inceleyen korelasyonlar Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. Müzik Öğretmenlerinin Kolektif Öğretmen Yeterliği ile Mesleki Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişki

Spearman's rho	1	2	3	4	5	6	7	8
1- Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	r 1,000							
	p							
2- Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik Alt Boyutu	r ,613**	1,000						
	p 0,000							
3- Kolektif Öğretmen Yeterliği Ölçeği	r ,897**	,876**	1,000					
	p 0,000	0,000						
4- Fiziksel İmkanlar Alt Boyutu	r ,381**	,474**	,494**	1,000				
	p 0,000	0,000	0,000					
5- Okul İçi Faktörler Alt Boyutu	r ,311**	,334**	,360**	,650**	1,000			
	p 0,001	0,000	0,000	0,000				
6- Okul Dışı Faktörler Alt Boyutu	r 0,171	0,011	0,099	,252**	,476**	1,000		
	p 0,063	0,905	0,285	0,006	0,000			
7- Mesleki Gelişim ve Saygınlık Alt Boyutu	r ,310**	0,139	,273**	,331**	,525**	,639*	1,000	
	p 0,001	0,131	0,003	0,000	0,000	0,000		
8- Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği	r ,364**	,324**	,395**	,710**	,877**	,732**	,732**	1,000
	p 0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	

** . p<0,01 anlamlılık düzeyi

Tablo 13'te, müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ile mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiye dair bulgular, alt boyutlar arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir (p < 0,01). Örneğin, Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik ile Öğrenci Disiplinine Yönelik Kolektif Yeterlik arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır (r = 0,613). Aynı şekilde, Öğretim Stratejisine Yönelik Kolektif Yeterlik ile Kolektif Öğretmen Yeterliği genel ölçeği arasında da pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (r = 0,897).

Fiziksel İmkanlar ile genel mesleki motivasyon arasında güçlü pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r = 0,710). Ayrıca, Okul İçi Faktörler ile mesleki motivasyon arasında oldukça yüksek pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır (r = 0,877). Bu bulgular, öğretmenlerin kolektif yeterlik düzeylerinin yanı sıra, okul içi ve dışı faktörlerin mesleki motivasyonu önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymaktadır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu araştırma, Ankara ili Çankaya ilçesinde görev yapan ortaokul müzik öğretmenlerinin kolektif öğretmen yeterliği ve mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Toplamda 119 öğretmen üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmanın bulguları, müzik öğretmenlerinin genel olarak yüksek bir kolektif öğretmen yeterliğine sahip olduklarını göstermiştir. Öğretim stratejileri ve öğrenci disiplini gibi alt boyutlarda ise bireysel farklılıkların bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu araştırma bulgularına göre, müzik öğretmenlerinin genel olarak yüksek seviyede kolektif öğretmen yeterliğine sahip oldukları saptanmıştır (Tablo 3). Öğretim stratejileri açısından, kolektif yeterlik seviyelerinin çoğunlukla yüksek olduğu, ancak bazı öğretmenlerin bu alanda daha düşük bir yeterlik düzeyine sahip olabileceği gözlemlenmiştir. Bu bulgu, öğretim stratejilerinin müzik öğretmenleri tarafından genel olarak benimsendiğini, ancak bireysel düzeyde farklılıkların var

olduğunu göstermektedir. Öğrenci disiplinine yönelik kolektif yeterlik seviyeleri de yüksek bulunmuş, ancak bu alanda da öğretmenler arasında yeterlik düzeyleri farklılık göstermiştir (Tablo 3). Bu durum, çoğu öğretmenin öğrenci disiplini sağlamada yeterli olduğunu, ancak bazı öğretmenlerin bu konuda daha fazla desteğe ihtiyaç duyabileceğini işaret etmektedir. Elde edilen bu bulgular, kolektif öğretmen yeterliğine dair mevcut literatürle büyük ölçüde uyumludur. Ünver (2021), öğretmenlerin güçlü bir kolektif yeterlik algısına sahip olduğunu belirtmiş, benzer şekilde Gürçay ve arkadaşları (2009) ve Zafer-Güneş (2014) de öğretmenlerin kolektif yeterlik seviyelerinin yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu bağlamda, araştırma bulgularının mevcut literatürle uyumlu olduğu söylenebilir. Ancak, öğretmenler arasında görülen bireysel farklılıklar, müzik öğretmenlerinin mesleki gelişim süreçlerinin desteklenmesi ve kolektif yeterliklerinin artırılması için çeşitli stratejilerin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretim stratejilerine yönelik kolektif yeterliklerde cinsiyetin anlamlı bir fark yaratmadığı, ancak öğrenci disiplinine yönelik yeterliklerde kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$, Tablo 4). Danış (2020) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin cinsiyetlerine göre kolektif algılarında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat Kurt (2012) gibi bazı araştırmalar, kadın öğretmenlerin kolektif yeterlik algılarının erkeklerden daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu çelişki, öğretmenlerin mesleki yeterlik algılarına yönelik daha ayrıntılı çalışmalara ihtiyaç olduğunu işaret etmektedir. Öğretmenlerin medeni durumu da kolektif yeterlikler üzerinde farklı etkilere sahiptir. Örneğin, evli öğretmenlerin öğrenci disiplinine yönelik kolektif yeterliklerinin bekar öğretmenlere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$; Tablo 5). Ancak, Koca ve Çelik (2020) ile Danış (2020) gibi bazı çalışmalar, medeni durumun kolektif yeterlikler üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını ileri sürmektedir. Bu bulgu, evli öğretmenlerin sosyal sorumluluk algılarının bekâr öğretmenlere göre daha gelişmiş olabileceğini ve disiplin sağlama konusunda daha deneyimli olduklarını düşündürmektedir. Mesleki kıdemın kolektif yeterlikler üzerindeki etkisi, çalışmada anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$; Tablo 6). Ancak, 21 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerin kolektif yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Kurt (2009) ve Goddard ve Skrla (2006) gibi araştırmalar, mesleki deneyimin artmasıyla kolektif yeterlik algısının da arttığını belirtmişlerdir. Bu uyumlu bulgular, öğretmenlerin kıdem kazandıkça kolektif davranışlarda daha fazla sorumluluk aldığını göstermektedir. Eğitim durumu açısından lisans ve lisansüstü eğitim grupları arasında kolektif yeterlik seviyelerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$; Tablo 7). Ancak, lisans mezunu öğretmenlerin lisansüstü eğitim almış olanlara kıyasla daha yüksek kolektif yeterlik algısına sahip oldukları gözlemlenmiştir. Zafer-Güneş (2014), eğitim durumu ile kolektif algılar arasındaki farkları ortaya koyan çalışmada lisans mezunu öğretmenlerin daha yüksek kolektif yeterlik seviyesine sahip olduğunu belirtmiştir. Bu farklılık, eğitim düzeyinin kolektif yeterlik üzerinde belirleyici bir faktör olmayabileceğini, ancak mesleki deneyim ve bireysel çabaların etkili olabileceğini düşündürmektedir. Araştırmada, müzik öğretmenlerinin mesleki motivasyon seviyelerinin yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 8). Gülerüz (2017) ve Satan (2021) gibi çalışmalar da öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeylerinin yüksek olduğunu bildirmektedir. Bu uyumlu bulgular, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının genel olarak yüksek olduğunu ve bu durumun öğretim performansına olumlu katkıda bulunduğunu göstermektedir. Özellikle öğretmenler, fiziksel imkânlar ve okul içi faktörler açısından motivasyonlarını destekleyen olumlu bir ortamda çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar, okul yönetimlerinin öğretmenlerin motivasyonunu destekleyen ortamlar sağlama sorumluluğunu ortaya koymaktadır. Okul dışı faktörlerin ise mesleki motivasyon üzerinde daha sınırlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Ancak, okul içi faktörlerin öğretmenlerin motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği gözlemlenmiştir. Aycan (2020) ve Arıkan (2018)

gibi araştırmalar da okul içi faktörlerin mesleki motivasyon üzerinde önemli bir etkisi olduğunu vurgulamaktadır.

Araştırmada, cinsiyetin mesleki motivasyon üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür ($p>0,05$; Tablo 9). Arıkan (2018) ve Aycan (2020) gibi çalışmalar da cinsiyetin mesleki motivasyon üzerinde belirleyici bir faktör olmadığını belirtmektedir. Ancak, bazı araştırmalar kadın öğretmenlerin erkeklerden daha yüksek içsel motivasyon sergilediğini göstermektedir (Ertürk, 2016; Karayığit, 2019). Bu durum, cinsiyetin içsel ve dışsal motivasyon unsurları üzerindeki etkisinin daha ayrıntılı olarak incelenmesi gerektiğini düşündürmektedir. Medeni duruma göre, okul dışı faktörlerde bekar öğretmenlerin evlilere göre daha yüksek motivasyon sergiledikleri bulunmuştur (Tablo 10). Bu durum, bekar öğretmenlerin sosyal ve çevresel etkenlere daha duyarlı olabileceğini göstermektedir. Uzunpınar (2019) ve Arslantaş, Tösten ve Beştaş Marakı (2018) gibi çalışmalar da medeni durumun mesleki motivasyon üzerinde belirleyici olmadığını, ancak belirli alt boyutlarda farklılık gösterebileceğini ileri sürmektedir. Mesleki kıdemin mesleki motivasyon üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür ($p>0,05$; Tablo 11). Bu bulgu, Arıkan (2018) ve Aycan (2020) gibi çalışmalarla tutarlıdır; ancak, Demir (2016) gibi araştırmalar, uzun yıllar deneyime sahip öğretmenlerin daha yüksek mesleki motivasyon sergilediklerini belirtmiştir. Bu çelişkili sonuçlar, kıdemin mesleki motivasyon üzerindeki etkisinin karmaşık bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Son olarak, eğitim durumunun mesleki motivasyon üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı saptanmıştır (Tablo 12). Özerten (2018) ve Uzunpınar (2019) gibi çalışmalar, lisans ve lisansüstü eğitim almış öğretmenlerin mesleki motivasyonlarında belirgin bir fark olmadığını belirtmektedir. Eğitim düzeyinin mesleki motivasyona etkisinin sınırlı kalması, öğretmenlerin kariyer gelişimlerinin eğitim seviyesinden ziyade mesleki deneyimle şekillendiğini göstermektedir.

Öneriler;

- Müzik öğretmenlerinin, öğretim stratejileri ve öğrenci disiplini konularındaki kolektif yeterliklerini artırmak için düzenli mesleki gelişim programları ve atölye çalışmaları düzenlenebilir.
- Kolektif öğretmen yeterliği ve mesleki motivasyon üzerinde olumlu bir etki göstermesini sağlamak için, deneyimli müzik öğretmenlerinin, daha az deneyime sahip öğretmenlere mentorluk yapmaları teşvik edilebilir.
- Öğretmenlerin motivasyon düzeylerini artırmak için okul içindeki fiziksel imkanların iyileştirilmesi ve okul dışı destekler arttırılabilir.
- Kadın öğretmenlerin öğrenci disiplinine yönelik kolektif yeterliğinin daha yüksek olması, cinsiyet ve medeni durumun öğretmen motivasyonuna etkisini anlamak için daha derinlemesine araştırmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, bu farklılıkları göz önünde bulundurarak daha kapsayıcı uygulamalar geliştirebilir.
- Müzik öğretmenleri arasında işbirliğini teşvik eden projeler ve etkinlikler düzenlenmesi, öğretmenlerin kolektif yeterliklerini artırabilir.

KAYNAKÇA

- Arıkan, G. (2018). *Akademisyenlerin akademik tükenmişlik ve mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Arslantaş, H. İ., Tösten, R., & Beştaş Marakçı, D. (2018). *Lise öğretmenlerinde mesleki motivasyon unsurları: Karma yöntemli bir çalışma*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(3), 880-895.
- Aycan, M. M. (2020). *Öğretmenlerde mesleki motivasyon ve örgütsel vatandaşlık davranışı arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Danış, M. (2020). *Kolektif öğretmen yeterliliğinin öğretmenlerin yapısal güçlendirilme ile ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Demir, S. (2016). *Akademisyenlerin mesleki motivasyonu ve iş tatmini arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Düren, A. Z. (2000). *2000'li Yıllarda Yönetim*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Erdoğan, U. & Dönmez, B. (2015). *Kolektif öğretmen yeterliği ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 21(3), 345-366.
- Ertürk, R. (2016). *Öğretmenlerin iş motivasyonları*. Eğitim Kuram ve Uygulamaları Araştırma Dergisi, 2(3), 1-15.
- Goddard, R. D., and Skra, L. (2006). *The influence of school social composition on teachers' collective efficacy beliefs*. Educational Administration Quarterly, 42(2), 216-235.
- Güleryüz, D. (2017). *Öğretmenlerin örgütsel güven seviyeleri ve motivasyon seviyeleri ilişkisinin incelenmesi: Bursa ili Nilüfer ilçesi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gürçay, D., Yılmaz, M., & Ekici, G. (2009). *Öğretmen kolektif yeterlik inancını yordayan faktörler*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36(36), 119-128.
- Karayiğit, M. (2019). *Okul müdürlerinin etkili iletişim biçimleri ile öğretmenlerin mesleki motivasyonları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Kırıştı, B. (2017). *Öğretmenlerin kolektif yeterlilik algıları ile örgütsel bağlılık algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Koca, Y., & Çelik, T. (2023). *Öğretmenlerin Kolektif Yeterlilik Algılarının Değerlendirilmesi*. Çağdaş Uygulamalı Bilimler Dergisi, 1(1), 12-21.
- Kurt, T. (2012). *Öğretmenlerin öz yeterlik ve kolektif yeterlik algıları*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 10(2), 195-227.
- Kuzgun, Y., & Bacanlı, F. (2005). *Pdr'de Kullanılan Ölçekler*. Nobel Yayın, Ankara.

- Özerten, K. N. (2018). *Okul yöneticilerinin algılanan otantik liderlik özelliklerinin öğretmenlerin mesleki motivasyonuna etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tschannen-Moran, M., Hoy, A. W., and Hoy, W. K. (1998). Teacher efficacy: Its meaning and measure. *Review of educational research*, 68(2), 202-248.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uzunpınar, H. (2019). *İlkokul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin örgütsel bağlılık ve mesleki motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ünver, T. (2021). *Öğretmen mesleki öğrenme topluluğu ile kolektif öğretmen yeterliği arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük.
- Zafer-Güneş, D. (2014). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Örgütsel Güven ve Kolektif Yeterlik Alguları ile Örgütsel Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.